

UTREDNING OG DIAGNOSTIKK AV MYELOMATOSE

Myelomatose, også kjent som benmargskreft, er en sjelden form for kreft og utgjør ca 1% av diagnostiserte krefttilfeller. Myelomatose er den vanligste kreftformen innenfor blodkreftområdet, og kreftsykdommen består av plasmaceller i benmarg som deler seg uten de vanlige kontrollmekanismene. I Europa oppdages det mer enn 50.000 nye tilfeller hvert år og det å komme til en tidlig diagnose er viktig for en rask og god behandling.

MISTANKE OMMYELOMATOSE?

Symptomer på myelomatose

Hvis en pasient har én eller flere av de følgende symptomene bør utredning av myelomatose vurderes

- **Skjelettsmerter**, vedvarende og uforklarlig
- **Endring i urin**, f.eks. skumdannelse i urinen eller produksjon av svært mye eller svært lite urin
- **Ufrivillig vektnedgang**
- **Tungpustethet**
- **Benbrudd**, kan oppstå plutselig grunnet svekket benstruktur
- **Ryggmargskompresjon**: smerte, nummenhet og svakhet i ben og føtter, problemer med å kontrollere blære
- **Gjentakende infeksjoner**
- **Slapphet og svakhet i muskler**

Ofte benyttes tilstedeværelse av følgende 4 kriterier i diagnostikk:

C

Elevated Calcium

=Økt kalsium

R

Renal impairment

=failure /failure

=Nyresvik

A

Anaemia

=Anemi

B

Bone disease

=Ben-relatert sykdom

TENK MYELOMATOSE!

Myelomatose tester og undersøkelser

Dersom du mistenker at en pasient har myelomatose, bør du utføre følgende tester:

1 Analyse av blod

- **Blodprosent**: undersøk om pasienten har anemi
- **Blodsenkning (SR)**: denne er vanligvis forhøyet hos myelomatosepasienter
- **Urea og elektrolytter**: for å undersøke nyrefunksjon
- **Serum kreatinin**

2 Analyse av protein i serum

- **Urin og serum protein elektroforese**: for å undersøke tilstedeværelse av paraprotein
- **Frie lette kjeder i serum (sFLC)**, Hvis mulig bør det også utføres for urin
- **Urine tester** (spot urin, 24 timers urin og Bence Jones i urin)
- **Serum immunoglobuliner (IgG, IgA and IgM)**

3 Ekstra tester som bør vurderes

- **Serum albumin**
- **Beta-2 mikroglobulin**
- **C-reaktivt protein**
- **Kalsium**: for å teste for hyperkalsemi
- **Laktat dehydrogenase test (LDH)**
- **Estimert glomerulær filtreringshastighet (eGFR)**

HENVISNING OG VIDERE UTREDNING

Hvis de første testene indikerer myelomatose, eller man har tilstedeværelse av flere symptomer, burde pasienten henvises til en hematolog for videre utredning. Følgende tester anbefales for å bekrefte sykdommen:

- Benmargsprøve
- CT-røntgen
- Røntgen av skjelett
- PET/CT

Illustrasjonen er med tillatelse inspirert fra Myeloma UK Myeloma Diagnosis Pathway

RELATERT DIAGNOSE

Monoclonal gammopathy of undetermined significance (MGUS) Ingen behandling – overvåk
Utvikling til AL amyloidose, myelomatose eller plasmacytose: 1% per år

Smouldering myeloma
Ingen behandling – overvåk
Utvikling til myelomatose: 10% per år

EKSTRA REFERANSER

1. **European Myeloma Network recommendations on tools for the diagnosis and monitoring of multiple myeloma: what to use and when.** *Haematologica*. 2018; 103 (11): 1772-1784.

2. **Multiple myeloma: EHA-ESMO Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow-up.** *Annals of Oncology*. 2021; 32 (3): 309-322.